

2020Z23149

(ingezonden 30 november 2020)

Vragen van het lid Peters (CDA) aan de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over BKR registratie bij de start van schuldhulpverlening

Vraag 1

Kunt u bevestigen dat in het Besluit gemeentelijke schuldhulpverlening is geregeld dat de beslissing om schuldhulpverlening te geven, vanaf 1 januari 2021 gemeld moet worden bij de BKR en dat de registratie vervolgens 5 jaar blijft staan?¹

Antwoord 1

Het artikel in Binnenlands Bestuur, waarnaar vraag 1 verwijst, uit zorgen over de registratie van mensen die schuldhulp krijgen bij de Stichting BKR (Bureau Krediet Registratie). Registratie bij het BKR beschermt mensen tegen problematische schulden, maar het dilemma is dat de registratie ook de stap om hulp bij schulden te vragen of te accepteren zou kunnen vergroten. Ik begrijp het dilemma, maar laat het belang om schulden te voorkomen zwaarder wegen. Ik zal actief volgen in hoeverre de registratie bij het BKR een belemmering vormt voor hulpverlening. Met de beantwoording van deze vragen hoop ik die zorgen weg te kunnen nemen.

De wijziging van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening, die vanaf 1 januari 2021 geldt, geeft het kader en de voorwaarden voor de zorgvuldige gegevensuitwisseling tussen alle organisaties die nodig zijn om problematische schulden op te lossen.² Schuldhulpverleners en kredietverstrekkers werken samen om problematische schulden op te lossen en nieuwe schulden te voorkomen. De registratie bij het BKR is in het belang van mensen die schuldhulp krijgen, omdat het hen beschermt tegen bijvoorbeeld persoonlijke leningen, creditcards of telefoonkredieten, die niet passen bij hun budget. Met een registratie bij het BKR blijft geld lenen in principe mogelijk. Kredietverstrekkers, cliënten en schuldhulpverleners bekijken alleen extra goed wat verantwoord is. Schuldhulpverleners gebruiken informatie van het BKR ook om overzicht te krijgen over betalingsachterstanden van de cliënt en vervolgens met de betrokken schuldeisers afspraken te maken over het oplossen van de schulden.

Het BKR zorgt voor de gegevensuitwisseling op basis van convenantafspraken met de NVVK (branchevereniging voor schuldhulpverlening, sociaal bankieren en bewindvoering). Het Besluit gemeentelijke schuldhulpverlening voorziet vanaf 1 januari 2021 in het juridisch kader. De registratie wordt gebaseerd op de AVG-grondslag 'wettelijke verplichting'. BKR en NVVK spreken zelf af welke bewaartermijnen nodig zijn voor het voorkomen van schulden en recidive (opnieuw schulden krijgen). Zij kunnen het beste bepalen welke bewaartermijn nodig is gelet op het doel van de registratie (schulden voorkomen en oplossen). Het ministerie van SZW wordt op de hoogte gehouden en ondersteunt zo nodig.

Vraag 2

Moet hieruit de conclusie worden getrokken dat al bij de start van een schuldhulpverleningstraject en ook als het alleen om budgetcoaching gaat, er een BKR-registratie zou moeten plaatsvinden? Zo ja, kunt u aangeven wat het doel van deze maatregel is?

Antwoord 2

Het Besluit gemeentelijke schuldhulpverlening regelt dat schuldhulpverleners aan kredietverstrekkers melden wie schuldhulpverlening ontvangt. De beschikking, die burgers toegang geeft tot hulp en ook het plan van aanpak schuldhulpverlening bevat, is gekozen voor de registratie. Dat wil zeggen dat zodra de beschikking is afgegeven de cliënt wordt geregistreerd bij BKR. Het plan van aanpak kan verschillende vormen van hulp bevatten, zoals budgetcoaching, schuldbemiddeling, budgetbeheer, enz. Ook de registratie heeft daarom betrekking op de verschillende soorten schuldhulpverlening.

¹ Binnenlands Bestuur, 19 november 2020, "Schuldhulp? U wordt geregistreerd!" van A. Moerman

² De Wet tot wijziging van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening ten behoeve van de uitwisseling van persoonsgegevens (Staatsblad 2020, 239) en het Besluit gemeentelijke schuldhulpverlening (Staatsblad 2020, 240).

Het achterliggende doel is samenwerking tussen schuldhulpverleners en kredietverstrekkers ondersteunen om problematische schulden op te lossen en nieuwe schulden te voorkomen.

Vraag 3

Deelt u de mening dat een verplichte BKR-registratie een belemmering vormt om een verzoek om schuldhulpverlening te doen en haaks staat op het doel om via vroegsignalering meer mensen te bereiken en problematische schulden te voorkomen? Zo ja, waarom is dit besluit dan genomen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 3

Het is uiteraard niet de intentie van registratie van schuldhulpverlening bij het BKR om mensen af te schrikken om een verzoek om schuldhulpverlening te doen. De registratie van schuldregelingen en saneringskredieten is een bestaande praktijk. Er zijn geen aanwijzingen dat de registratie een verzoek om hulpverlening belemmert. De registratie levert een bijdrage aan het voorkomen van nieuwe schulden.

Vraag 4

Kunt u bevestigen dat in artikel 8 lid 2 Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs), wordt aangegeven dat het college, onder bij algemene maatregel van bestuur te bepalen voorwaarden aan bestuursorganen en aan bij AMvB aan te wijzen instanties gegevens *kan* verstrekken? Zo ja, deelt u de conclusie dat moet worden vastgesteld dat dit Besluit in strijd is met artikel 8 lid 2 Wgs en bent u bereid om de gemeenten hierover te informeren en aan te geven dat het hier gaat om een *kan*-bepaling en niet om een *moet*-bepaling?

Antwoord 4

Vraag 4 beschrijft de registratie als een mogelijkheid, waarvan gemeenten ook kunnen afzien. Zo is de regelgeving echter niet bedoeld. Het Besluit gemeentelijke schuldhulpverlening beoogt voor alle gemeenten en zonder uitzonderingen voor te schrijven dat schuldhulpverleners aan kredietverstrekkers melden wie schuldhulpverlening ontvangt. Artikel 8 van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening regelt de uitwisseling van de gegevens die noodzakelijk zijn voor schuldhulpverlening. Die (persoons)gegevens ontvangt of verstrekt het college van burgemeester en wethouders. Het Besluit gemeentelijke schuldhulpverlening specificereert enerzijds de bestuursorganen, instanties en personen die gegevens uitwisselen en anderzijds om welke gegevens het gaat. Eén van die gegevens is of iemand schuldhulpverlening ontvangt. De bedoeling is niet dat het college kan afwijken. Gebruikers moeten ervanuit kunnen gaan dat de registratie juist, actueel en volledig is. Anders is de registratie niet goed bruikbaar om schulden te voorkomen of op te lossen. Ik zal de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening op dit punt verduidelijken.

Vraag 5

Wanneer gaat u deze strijdigheid opheffen en dit Besluit zodanig aanpassen, dat het geen belemmering meer vormt om via vroegsignalering te voorkomen dat mensen dieper in de schulden wegzakken?

Antwoord 5

De wijziging van de Wet en het Besluit gemeentelijke schuldhulpverlening per 1 januari 2021 zijn bedoeld om mensen met schulden beter en sneller te helpen. Het is daarom vervelend dat onrust bestaat over een bepaling in het Besluit gemeentelijke schuldhulpverlening. Ik geloof niet dat het besluit een belemmering vormt voor de vroegsignalering van schulden. Wel zal ik de implementatie van de nieuwe regelgeving goed volgen om te zien of mensen niet onverwacht te maken krijgen met onwenselijke gevolgen.